

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۱۹/۰۲/۱۳

حسبب الله

همکار محترم جناب حسبب الله،

باوجود خواهش مکرر اداره افغان جرمن آنلاين، بازهم پیام به درازی یک مقاله تانرا در درجه نظریات نشر نمودید.

نظر به احترام که به همکاران خود داریم، پیام تانرا این مرتبه خود ما در صفحه مقالات نشر کردیم.

نظر به مصروفیت های زیادی که داریم، در آینده قادر به این کار نخواهیم بود. لطفاً پیام های طولانی تانرا خود تان در فورمات یک مقاله به ما بفرستید. در غیر آن پیام تان حذف خواهد شد.

لطفاً مشکلات تخنیکي ما را درک نموده و به خواهش ما احترام بگذارید.

مقایسه دقیق دولت ها

سلام و احترام خدمت همه تقدیم است،

این یاد داشت برای کسانی جالب خواهد بود، که به مقایسه دولت ها علاقه دارند.

خواستم در اینجا طی یادداشتی، اشاراتی داشته باشم در ارتباط مقایسه دقیق دولت ها، بلخصوص در ساحة مقایسه دقیق دولت های که از نظر زمانی با هم فاصله نسبتاً درازی با هم دارند.

با وجود احترام زیاد و فراوانی به زعمای ملی و دولتمداران محترم و معظم افغانستان، مقایسه نسبتاً دقیق دوران بطور مثال اعلیحضرت امان الله خان، شهید داؤد خان و دکتور اشرف غنی کار دقیق علمی می طلبد، که، جهت مقایسه آنها به ارقام و اطلاعات دقیق نیاز است! چیزی پوشال و عمومی را که در ارتباط هر یکی از دولت های قبلی و فعلی افغانستان گفته میتوانم، آن این است که هر دولتی در دوران خود محدودیت هایی را داشته است، به نظر من مهم تر از مقایسه عملکردها این است که ما افغانها باید امروز کاری کنیم که دولت ها و حکومت های ما خدمات بهتری را به مردم ما ارائه دارند، بدون شک هر کسی در ظرف زمانی دولتمداری و حکومتداری خود محدودیت هایی داشته است، که با بررسی های دقیق علمی خواهد توانستیم آنرا به مردم گزارش دهیم، تا آنکه مردم عزیز ما در بخش آسیب شناسی دولت داری و همچنان در بخش های دولتمداری خوب اطلاعاتی دقیقتری در دست داشته باشند، زیرا سلامت نظم و نظام دولتی-حکومتی ما ارمغان آور سعادت و رفاه مردم عزیز ما بوده میتواند.

مقایسه دقیق عملکرد دولت ها چه در داخل افغانستان باشد و یا چه هم در هر گوشه دیگر این کره خاکی باشد، وقت در ارزیابی می طلبد و به شاخص های نیاز دارد که در مدت زمان مشخصی تأثیرات موفقیت و ناموفق بودن آنها را بصورت واضح و دقیق ارائه دارد. اینکه ما جهت مقایسه دولت های افغانی به کدام معلومات و اطلاعات دقیقی، به کدام احصایه ها و یا آماری دقیق دسترسی داشته می توانیم، بدون شک که از حوصله این یادداشت بیرون میباشد.

در بخش مقایسه حکومت ها، در کنار در نظر داشت زمانی و شرایط زمانی در مدت زمان حکومت ها، چیز های دیگری نیز در بخش مقایسه آنها دارای اهمیت میباشد، مثلاً: سیستم های دولتی و کارنامه های دولتمردان، وجه مشترک دولتها، تفاوت های دولت ها، پیش آمد وقایع مهم بین المللی در مدت زمان حکومت ها، وضعیت دقیق ابعاد ملی و منطقوی در مدت زمان حکومت ها، موجودیت و یا عدم موجودیت سازمان ملل متحد در مدت زمان حکومت ها، در ابعاد داخلی و هم خارجی پیش آمد تحولات

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی دلیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولی

عمده در مدت زمان دولت ها، تحولات اقتصادی در مدت زمان دولت ها، شرایط جهانی در مدت زمان دولت ها، در رابطه با افغانستان شرایط و اقتدار کشور های همسایه در قضایای افغانستان، میزان مشارکت مردم در مدت زمان حکومت ها، بررسی رفاه مردم در مدت زمان حکومت ها، بررسی وضعیت متولدین و مرگ و میر انسانها، و بررسی گشته شدن اتباع مملکت در مدت زمان حکومت ها، مقایسه حکومت ها از نقطه نظر اقتصادی بررسی ابعاد و زاوایای مختلف و متعدد اقتصادی را در مدت زمان حکومتداری حکومت در بر میگیرد.

قابل تذکر میبندارم، که، حتی بصورت یک مقایسه معمولی سیستم های حکومتی نیز، بلخصوص در بخش ابعاد تصمیم گیری ها سیاسی رسمی و غیر رسمی، در رشته ها و بخش های مختلف علم دولتمداری، بحث ها و اندوخته های تحقیقی فراوانی را از خود بجا گذاشته اند، که در هنگام مقایسه دولت ها و دولتمداری دولتمردان میتوان از آن داشته ها استفاده نمود. در بخش مقایسه حکومت ها، بدون شک که منابع رسمی و غیر رسمی که حکومت ها بر اساس آن پا به حکومت داری نموده اند و نیز دسترسی به منابع در مدت زمان حکومت داری، توجه دقیق و مطالعات و بررسی های خودش را می طلبد.

بطور مثال هر گاه ما رفاه افراد و یا هم رفاه فامیل های خورد و یا بزرگ را در مدت زمان حکومت های مختلفه به مقایسه بگیریم، معیار اندازه گیری رفاه یک فرد و یا یک فامیل را با نسبت هزینه خوراک به کل هزینه یک فرد و یا یک فامیل، بدون داشتن یک احصایه نسبتاً دقیقی چطور سنجیده خواهد توانستیم، با آنکه کاهش این نسبت، بیانگر بهبود سطح رفاه فردی و یا سطح رفاه فامیلی را به ما حساب داده میتواند، اما بدون داشتن ارقام نسبتاً دقیقی در ارائه معلومات دقیقی ما کوتاهی خواهد نمودیم.

و یا بطور مثال اطلاعات دقیق از حداقل دستمزد حقیقی نیز میتواند حکایتی از رفاه فردی و یا فامیلی را به ما باز گو دارد، البته در صورتی که ما ارتقا دقیق از حداقل دستمزد حقیقی فردی و یا فامیلی را بدست داشته باشیم. به هر صورت، بررسی و ارزیابی دقیق ارتباطات بین ساختار های مؤسساتی و معاملات دولتی یک کشور در سطوح ملی و بین المللی در نکات زیادی ما را در هنگام مقایسه دولت ها مدد رسانی میتواند.

بعد غیر رسمی تصمیم گیری های سیاسی نیز در سال های اخیر توسط رشته های علمی مختلف مورد بحث قرار گرفته است. هر گاه ما از منظر علم سیاست دولت های را مورد مقایسه قرار دهیم، رابطه بین دولت و اکثریت پارلمان از یک سو و بین دولت و بازیگران و یا اکتوران خصوصی از سوی دیگر نیز نکته میباید که میتواند در خور توجه قرار داشته باشد. درجه فعالیت خدمات عامه نیز میتواند در سیستم های دولتی به طور قابل توجهی متفاوت باشد، اما در عین حال به هیچ وجه این حالات ثابت، غیر حرکی، منجمد و یا static نیستند و یک حالت حرکی و یا dynamic را دارند، که، عمل یک مقایسه دقیق را نیازمند دقت بیشتر میگردانند.

بطور مثال هر گاه فقط و فقط بعد سیاست خارجی افغانستان با پاکستان را در دوره داؤد خان و اشرف غنی بخواهیم به مقایسه گیریم، به زودی متوجه میشویم که پاکستان زمان اشرف غنی دیگر همان پاکستان زمان داؤد خان نیست، بلکه بعد از تهاجم وحشیانه و مسلحانه شوروی به خاک افغانستان، ضیالاحقی که عنقریب در حالت پیوستن به تجرید و انزوای جهانی بود، در اثر لشکر کشی شوروی به افغانستان، در وی روح و جان تازه ای دمیده، در مرکز توجه کشور های جهانی قرار گرفت، جهت جلوگیری از توسعه طلبی های شوروی سابق، از کانال های مختلف میلیارد ها دلار و درهم و دینار به پاکستان جاری گردید. یعنی پاکستان دیگر آن پاکستان زمان داؤد نبود، که به اصطلاح از تپ پای داؤد خان و یا از اعلان سفر بری افغانها بترسد، یعنی کوتاه پرچم و خلق، لشکر کشی شوروی به خاک افغانستان و پلان های توسعه طلبی وی، با عث ویرانی در افغانستان و قوت گرفتن پاکستان نیز شد، پس از این رو پاکستان زمان داؤد خان امروز در زمان اشرف غنی یک پاکستان قوی تری است و زمانی که سیاست داؤد خان را و سیاست اشرف غنی را با پاکستان به مقایسه میگیریم، از نقطه نظر "علم مقایسوی سیاست" باید فرق قوت تخریبی پاکستان دیروزی را با قوت تخریبی امروزی پاکستان نیز در سنجش مقایسوی خود بگجانیم، ورنه این مقایسه ما ناقص خواهد بود. به هر صورت این یک مثال کوچک بود، در امر مقایسه.

"علم مقایسوی سیاست" که به زبان آلمانی به آن "Vergleichende Politikwissenschaft" میگوید، یکی از شاخه های علم سیاست میباشد، که، تحقیقات آن متمرکزست به مقایسه اشکال دولت ها، اشکال حکومت ها، اشکال حکومتداری ها و همچنان به ساختار ها و پروسه های سیاسی. یک بخش "علم مقایسوی سیاست" متشکل است از "مقایسه حکومت ها" که به زبان آلمانی به آن "Vergleichende Regierungslehre" و به زبان انگلیسی به آن "comparative government" میگویند. بخش تجزیه و تحلیل "علم مقایسوی سیاست" علایق و منافع ارگانیزه شده را و همچنان عوامل موثر کلتوری- سیاسی و اقتصادی را مشمول میباشد. سیستم های دولتی، سیستم های انتخاباتی و سیستم های حزبی از جمله مباحث مهم "علم مقایسوی سیاست" محسوب میشود. هموطنان عزیز ما که اشتیاق به مقایسه دولت های افغانی را دارند، با استفاده از داده شده گی های این شاخه علمی میتوانند به مقایسه های دقیقتر دولت ها دستیابی پیدا نمایند.

با عرض معذرت که گپ یک کمی طولانی شد.
با تقدیم احترامات فائقه